

แนวโน้มนการจัดห้องสมุดประชาชนจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
ปีพุทธศักราช 2543

นางสาวอัญชลีกร กุลสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-578-374-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017487

119950406

TRENDS OF PROVINCIAL PUBLIC LIBRARY MANAGEMENT
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY
OF EDUCATION B.E.2543

Miss. Unshaleegorn Kulsuwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Non-Formal Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวโน้มการจัดห้องสมุดประชาชนจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
ปีพุทธศักราช 2543

โดย

นางสาวอัญชลีกร กุลสุวรรณ

ภาควิชา

การศึกษานอกโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา พุ่มไพศาล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน

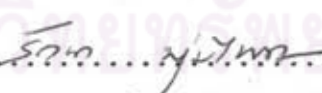

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

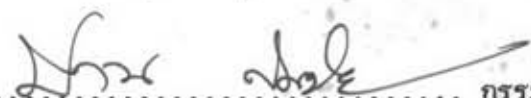

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพินท์ วิบูลพันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา พุ่มไพศาล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน)

..... กรรมการ
(อาจารย์ปาน กิมบี)

อัญชลีกร กุลสุวรรณ : แนวโน้มการจัดห้องสมุดประชาชนจังหวัด สังกัดกระทรวง
ศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2543 (TRENDS OF PROVINCIAL PUBLIC LIBRARY
MANAGEMENT UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF EDUCATION
B.E. 2543) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.รัตนา พุ่มไพศาล, 2 หน้า
ISBN 974-578-374-9

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มการจัดห้องสมุดประชาชนจังหวัด สังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2543 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ อาคารสถานที่ โครง
สร้างการบริหารงาน วัตถุประสงค์ บทบาทและหน้าที่ การบริการและกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และ
ครุภัณฑ์ และการประเมินผลใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต แบบ EDFR (Ethnographic Delphi
Futures Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านห้องสมุดประชาชนจังหวัด สังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 22 ท่าน รวม 3 รอบ รอบที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์ รอบที่ 2-3
เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 นำข้อมูลมา
วิเคราะห์ค่าสถิติ โดยการคำนวณค่ามัธยฐาน ฐานนิยมและพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อสรุปเป็นแนว
โน้มการจัดห้องสมุดประชาชนจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2543 โดยใช้คำ
และใจความหลักที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ปรากฏผลดังนี้

1) อาคารสถานที่ ที่ยังอาศัยอยู่กับหน่วยงานอื่น ๆ จะได้รับงบประมาณสร้างใหม่เป็น
เอกเทศ 2) แนวทางพัฒนาบุคลากรจะเป็นการให้ความรู้ด้านบรรณรักษ์ศาสตร์เพิ่มเติม วัตถุประสงค์การจัดตั้งที่จะเพิ่มและเน้น จะเป็นการให้บริการข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ โดยสื่อทุกรูปแบบ
บทบาทและหน้าที่จะเป็นศูนย์รวมของวิทยาการทุกสาขาวิชา การร่วมมือกับศูนย์ฯ ภาค, ศูนย์ฯ
จังหวัด ห้องสมุดอำเภอ จะเป็นการร่วมมือกันหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การใช้สื่อที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) การบริการและกิจกรรมจะส่งเสริมและพัฒนา
ระบบเครือข่ายการเรียนรู้ โดยใช้สื่อสนเทศเป็นสาระหลัก และให้บริการด้านวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีมากขึ้น 4) วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ จะมีลักษณะที่ผู้ใช้บริการสามารถเรียนรู้และใช้
ได้ด้วยตนเอง มีเนื้อหาสอดคล้องกับสภาพสังคมและสภาพแวดล้อม 5) การประเมินผล เน้นให้ผู้
ปฏิบัติงานประเมินตนเอง การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ของประชาชน โดยจะประเมิน
ความก้าวหน้า ในการดำเนินงานทุกด้าน

ภาควิชา การศึกษาหอสมุดโรงเรียน
สาขาวิชา การศึกษาหอสมุดโรงเรียน
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต อัญชลีกร กุลสุวรรณ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร.รัตนา พุ่มไพศาล

UNCHALEEGORN KULSUWAN : TRENDS OF PROVINCIAL PUBLIC LIBRARY
MANAGEMENT UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF EDUCATION
B.E. 2543. THESIS ADVISOR : PROF. DR.RATTANA PUMPAISAL
2 PP. ISBN 974-578-374-9

The main propose of this research was to study the trends of provincial public library management under the jurisdiction of the Ministry of Education B.E. 2543. Devided into 5 parts :- 1) building and premise 2) administration structure, objective, role and duty 3) service and activities 4) materials and study aids 5) evaluation. The research methodology consists of the EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) to ask the opinion of 22 experts in the field provincial public library under the jurisdiction in the Ministry of Education, three rounds. The tools was designed by the researcher; the first round was interviewed, the occoured and the third round were questionnaires. Data were summarized in statistically; that is analyzed by means of median, mode and interquartile ranges. The research is used as a guildline of provincial public library management under the jurisdiction of the Ministry of Education B.E.2543, through wording and concurrent context agreed by most esperts. The result is as follows :-

1) Building and premises depend on other section and will receives the budget to build the new building and, independently 2) Personal development. The purpose of provincial public library is to insrease and stress services in various forms. Role and duty will be center of learning resource. Cooperation is to administer and solve problems. Use of media is for the most benefit. 3) Services and activities will encourage and development the brance of learning system through information and more technological and scientific service. 4) Materials and study aids; user can learn and use by themselfe, content ofmaterial and study aids will related with social and environment. 5) Evaluation will stress librarian to evaluate themselfe, people who're user can use.

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

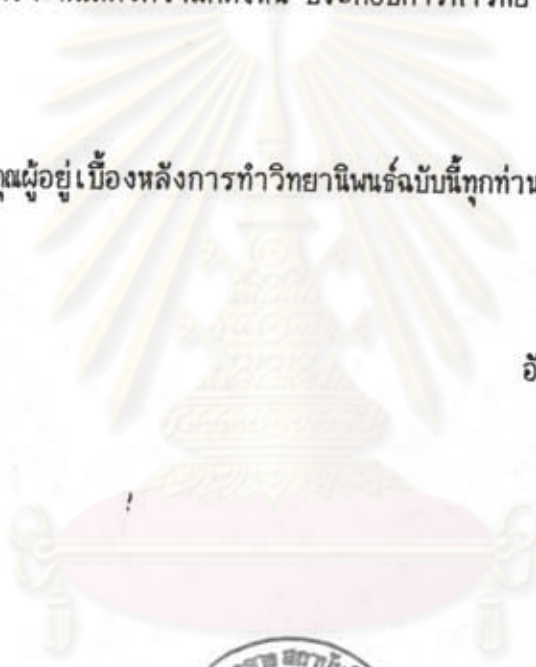
กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา พุ่มไพศาล และ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งแก่ ดร.ทองอยู่ แก้วไทรอะ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ อาจารย์ปาน กิมปี อาจารย์บุญเรือน แสงทอง อาจารย์เรณู เปี้ยชื่อ และผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์แสดงความคิดเห็น ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณผู้อยู่เบื้องหลังการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่าน

ัญชสิกร กุลสุวรรณ

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	44
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	120
รายการอ้างอิง	123
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก	133
ภาคผนวก ข	140
ภาคผนวก ค	143
ภาคผนวก ง	191
ประวัติผู้วิจัย	152

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงผลการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เสียชีวิต	36
2	แสดงลำดับของข้อความเกี่ยวกับอาคารสถานที่ เรียงจากค่ามัธยฐาน สูงสุดลงมา	52
3	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับการบริหารงานในส่วนกลาง เรียงจาก ค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	54
4	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับการบริหารงานในส่วนภูมิภาค เรียงจาก ค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	55
5	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับบทบาทคณะกรรมการห้องสมุดประชาชนจังหวัด เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	56
6	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับโครงสร้างคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน จังหวัด เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	57
7	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับสถานภาพทางกฎหมายของห้องสมุดประชาชน จังหวัด เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	59
8	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับบุคลากรศึกษาของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน จังหวัด เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาบุคลากรห้องสมุดประชาชนจังหวัด เรียงจากคำมัธยฐานสูงสุดลงมา	61
10	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับอัตรากำลังที่จะได้รับในปีพุทธศักราช 2543 ของห้องสมุดประชาชนจังหวัด เรียงจากคำมัธยฐานสูงสุดลงมา	63
11	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับอัตรากำลังตำแหน่งอื่นที่จะได้รับของห้องสมุด ประชาชนจังหวัด เรียงจากคำมัธยฐานสูงสุดลงมา	65
12	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ การจัดตั้ง ห้องสมุดประชาชนจังหวัด เรียงจากคำมัธยฐานสูงสุดลงมา	66
13	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งที่จะเน้น เรียงจาก คำมัธยฐานสูงสุดลงมา	68
14	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับการเปลี่ยนบทบาทของห้องสมุดประชาชน จังหวัด เรียงจากคำมัธยฐานสูงสุดลงมา	70
15	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นของสำนักงานห้องสมุด ประชาชนจังหวัด เรียงจากคำมัธยฐานสูงสุดลงมา	71
16	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับหน้าที่ที่ลดลงของสำนักงานห้องสมุดประชาชน จังหวัด เรียงจากคำมัธยฐานสูงสุดลงมา	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับหน้าที่เพิ่มขึ้นของสำนักงานห้องสมุดประชาชน จังหวัด เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	73.
18	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับหน้าที่ของสำนักงานห้องสมุดประชาชนจังหวัด ...	74
19	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับการร่วมมือกันพัฒนาดำเนินงานห้องสมุด ประชาชนจังหวัด กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค เรียงจาก ค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	75
20	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับพัฒนาการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนจังหวัด กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	77.
21	แสดงข้อความเกี่ยวกับการร่วมมือพัฒนาการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน จังหวัดกับห้องสมุดประชาชนอำเภอ	78
22	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การจัดบริการที่จะ เพิ่มขึ้น เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	79.
23	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การจัดบริการที่จะ เน้น เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	80
24	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับบริการที่จะจัดเพิ่มขึ้นเรียงจากค่ามัธยฐาน สูงสุดลงมา	81.

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับบริการที่จะจัดเน้น เรียงจากคำมัธยฐาน สูงสุดลงมา	82
26	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับบริการภายในที่จะจัดเพิ่มขึ้น เรียงจากคำมัธยฐาน สูงสุดลงมา	83
27	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับบริการภายในที่จะลดลง เรียงจากคำมัธยฐาน สูงสุดลงมา	85
28	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับบริการภายนอกที่จะจัดเพิ่มขึ้น เรียงจากคำมัธยฐาน สูงสุดลงมา	86
29	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับกิจกรรมภายในที่จะจัดเพิ่มขึ้น	87
30	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับกิจกรรมภายนอกที่จะจัดลดลง เรียงจากคำมัธยฐาน สูงสุดลงมา	88
31	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับกิจกรรมภายนอกที่จะจัดเน้น เรียงจากคำมัธยฐาน สูงสุดลงมา	89
32	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนวัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ เรียงจากคำมัธยฐานสูงสุดลงมา	90
33	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับลักษณะของวัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่จะนำมาใช้ ในห้องสมุดประชาชนจังหวัด เรียงจากคำมัธยฐานสูงสุดลงมา	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
34	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	93
35	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จะนำมาใช้ เรียงจาก ค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	95
36	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับลักษณะการประเมินผล เรียงจากค่ามัธยฐาน สูงสุดลงมา	97
37	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับประเด็นที่จะเน้นและให้ความสำคัญในการ ประเมินผล เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	99
38	แสดงลำดับข้อความเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ดีที่สุดสำหรับการประเมินผล เรียงจาก ค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา	100
39	แสดงผลการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ	143
40	แสดงผลการวิเคราะห์ของแต่ละข้อความในแบบสอบถามที่ 1	152
41	แสดงผลการวิเคราะห์ของแต่ละข้อความในแบบสอบถาม รอบที่ 2	160
42	แสดงเหตุผลของการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	169

สารบัญแนกภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การบริหารงานกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ	13
2	การบริหารงานศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค	14
3	การบริหารงานห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ...	15

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย